

Nationella vårdkompetensrådet

Årlig redovisning för 2022

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges.
För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också
tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till
alternativaformat@socialstyrelsen.se

Artikelnummer 2023-2-8412
Publicerad www.socialstyrelsen.se, februari 2023

Förord

Socialstyrelsen ska årligen redovisa Nationella vårdkompetensrådets vidtagna åtgärder och aktiviteter till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningen ska överlämnas senast den 28 februari året efter det år som redovisningen avser.

Rapporten har utarbetats av medarbetare i rådskansliet. Nationella vårdkompetensrådet har gett synpunkter på den delen av rapporten som utgörs av rådets verksamhetsberättelse för 2022. Ansvarig enhetschef har varit Lena Hellberg.

Olivia Wigzell
Generaldirektör

Innehåll

Förord	3
Verksamhetsåret 2022 i korthet	7
Inledning	9
Nationella vårdkompetensrådets uppdrag och sammansättning	9
Nationella vårdkompetensrådets verksamhet 2022	10
Rådets möten	10
Verksamhetsplan	10
Genomförda aktiviteter och uppföljning av verksamhetsplanen	11
Rådets analyser och bedömningar	14
Dialog med berörda aktörer	18
Kommunikationsarbete	19
Socialstyrelsens planering och organisering av rådets arbete	21
Rådskansliet	21
Samråd med UKÄ	21
Bilaga 1. Nationella vårdkompetensrådets ledamöter under 2022	22
Bilaga 2. Nationella vårdkompetensrådets verksamhetsplan 2022	23
Bilaga 3. Kommunikationsformer för olika målgrupper	24

Verksamhetsåret 2022 i korthet

Nationella vårdkompetensrådet (rådet) ska bidra till en god planering av vårdens kompetensförsörjning. Rådets tredje verksamhetsår har inneburit en fortsatt utveckling av det viktiga sektorsövergripande samarbetet mellan universitet och högskolor, hälso- och sjukvården och övriga berörda aktörer för att möta utmaningarna med kompetensbehoven av högskoleutbildade yrkesgrupper i den regionala och kommunala hälso- och sjukvården och vid lärosätena.

Covid-19-pandemin innebar, och innebär fortfarande, en stor påverkan på verksamheten inom vården och vårdutbildningarna samtidigt som den också har synliggjort brister som var kända innan pandemins intåg. Rådet har under 2022 följt upp sin tidigare analys om coronapandemins konsekvenser för hälso- och sjukvårdens kompetensförsörjning¹ och till följd av analysen riktat en rad rekommendationer till regering, regioner, kommuner, lärosäten samt de regionala vårdkompetensråden².

Två av de mest prioriterade uppgifterna för rådet under 2022 har varit arbetet med de regeringsuppdrag som rådet fått tillsammans med Socialstyrelsen: Uppdrag om kompetensförsörjning inom primärvården (S2021/06575) och Uppdrag att föreslå insatser för att stärka attraktiviteten och kompetensförsörjningen av barnmorskor i förlossningsvården (S2022/00902). Det första uppdraget slutredovisades den 29 november 2022 och innehöll flera förslag på riktade nationella insatser i syfte att stärka medarbetarna och säkra den framtida kompetensförsörjningen i primärvården. Arbetet genomfördes i dialog med en rad berörda aktörer. Det senare uppdraget om kompetensförsörjning av barnmorskor, fortgår och ska slutredovisas senast den 1 juni 2023.

De rådsinitierade arbetsgrupperna har även arbetat med att formulera vägledande rekommendationer inom vissa områden som har stor betydelse för kompetensförsörjningen i vården. Rådet har haft regelbundna dialoger med och fått inspel av de sex sjukvårdsregionala vårdkompetensråden. På så vis har en unik samverkansarena fortsatt att utvecklas, som inkluderar aktörer på såväl lokal och regional som på nationell nivå.

Den centrala roll som rådet utgör genom sin sammansättning, där såväl lärosäten som vårdens huvudmän är representerade, har blivit alltmer tydlig. Arbetsuppgifterna för rådet har varit många och alljämt utvidgats i takt med att rådet blivit mer känt och efterfrågat.

Ett stort antal aktörer har efterfrågat rådsledamöternas deltagande i möten och olika forum för frågor om kompetensförsörjning. Intresset för rådets rekommendationer och bedömningar har likaså ökat och en prioritering har behövt ske utifrån rådets verksamhetsplan för 2022. Utöver arbetet med de två regeringsuppdragen har rådet under 2022, genom sina arbetsgrupper, publicerat två publikationer i form av kunskapsunderlag med rekommendationer för att underlätta införandet av läkarnas bastjänstgöring (BT) parallellt med

¹ Pandemin och kompetensförsörjningen (2020:1).

² Pandemin och kompetensförsörjningen, del 2 (2022:2).

allmäntjänstgöring (AT) samt kortsiktiga prognoser för antalet examinerade per vårdutbildning. Vid publiceringen av dessa två kunskapsunderlag kommunicerades även tillhörande pressmeddelanden för att sprida kunskap och starta diskussion om utmaningar och möjligheter med kompetensförsörjningen för nämnda yrken.

Rådet har under året fortsatt att etablera dialog med aktörer som inte är representerade i rådet, till exempel professionsföreträdare och myndigheter med angränsande verksamhet. Rådets egen webbplats uppdateras regelbundet och besökarna kan följa rådets arbete och ta del av kunskapsunderlag både från rådet och från andra aktörer. Ett nyhetsbrev ges ut ungefär var åttonde vecka.

Rådskansliet på Socialstyrelsen har fortsatt att byggas upp under året och har haft ett löpande och nära samarbete med Universitetskanslersämbetet.

Inledning

Nationella vårdkompetensrådets uppdrag och sammansättning

Nationella vårdkompetensrådet är ett rådgivande organ inom Socialstyrelsen, vars uppdrag framgår av Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen. Rådet ska bidra till en god kompetensförsörjning genom att

1. göra samlade bedömningar av kompetensförsörjningsbehoven baserade på tillgängliga kunskapsunderlag och tillgängliggöra sammanställningar av kunskapsunderlag,
2. stödja beslutsfattare och andra berörda aktörer på nationell och regional nivå i frågor av betydelse för kompetensförsörjningen när det gäller hälso- och sjukvårdspersonal,
3. åstadkomma samverkan mellan och föra dialog med berörda aktörer, och
4. stödja de sjukvårdsregionala råden³.

Nationella vårdkompetensrådet inrättades av regeringen den 1 januari 2020⁴. Rådet med ett tillhörande kansli är placerat på Socialstyrelsen. Myndigheten ansvarar för administration, beredning och föredragning av ärenden och därmed sammanhängande uppgifter⁵.

Rådet består av en ordförande och 13 andra ledamöter (se bilaga 1). Ordföranden ska ha kunskaper om såväl högskolesektorn som hälso- och sjukvårdssektorn. Av ledamöterna ska fem representera lärosätena, tre representera regionerna, två representera kommunerna, en representera Socialstyrelsen, en representera Universitetskanslersämbetet och en representera de sjukvårdsregionala råden. Ledamöterna i Nationella vårdkompetensrådet utses av regeringen för en bestämd tid. Med undantag för ordföranden utses ledamöterna i rådet på gemensamt förslag av Socialstyrelsen och Universitetskanslersämbetet.⁶

³ Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen § 17 a.

⁴ Uppdrag att förbereda inrättandet av ett nationellt råd för kompetensförsörjning av personal inom hälso- och sjukvården, S2019/03995/FS.

⁵ Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen § 17 a.

⁶ Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen § 17-b och § 22 a.

Nationella vårdkompetensrådets verksamhet 2022

Nationella vårdkompetensrådets tredje verksamhetsår har inneburit en fortsättning på det sektorsövergripande samarbetet på nationell nivå om kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården och tandvården för att möta kompetensbehoven i regional och kommunal hälso- och sjukvård samt vid universitetet och högskolor.

Den rådande covid-19-pandemin har i olika grad även fortsättningsvis påverkat de verksamheter som rådet representerar, regional och kommunal hälso- och sjukvård, utbildningsverksamhet vid högskolor och universitet samt Socialstyrelsens och Universitetskanslersämbetets uppdrag.

Rådets arbete under 2022 har utgått från aktiviteterna i rådets treåriga verksamhetsplan. Ytterligare arbete har bedrivits i enlighet med regeringens två uppdrag till Socialstyrelsen och Nationella vårdkompetensrådet om kompetensförsörjning inom primärvården (S2021/06575) respektive om att föreslå insatser för att stärka attraktiviteten och kompetensförsörjningen av barnmorskor i förlossningsvården (S2022/00902). Därtill har rådet under året publicerat två publikationer i form av kunskapsunderlag i syfte att bidra till att effektivisera kompetensförsörjning av personal inom hälso- och sjukvården och tandvården.

Pandemin har ytterligare satt ljuset på frågor om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården. Detta har inte minst blivit tydligt genom förfrågningar till rådsledamöter om deltagande i möten och efterfrågan på rådets publikationer och bedömningar, tyvärr ofta långt utöver rådets förfogade resurser. Det finns en stor efterfrågan på rådets kunskap och verksamhet.

Rådets möten

Nationella vårdkompetensrådet bestämde vid sitt första möte, i februari 2020, att årligen ha fyra heldagsmöten och att ytterligare möten kan bokas in vid behov. Rådet har under 2022 haft sju möten: i februari, mars, maj, juni, september, oktober och november. Två av årets möten har genomförts fysiskt på Socialstyrelsen, ett var ett s.k. hybridmöte och fyra har hållits digitalt. Protokoll från rådets möten publiceras löpande på rådets webbplats⁷.

Verksamhetsplan

Nationella vårdkompetensrådet har utarbetat en verksamhetsplan för perioden 2020–2022 med treåriga målområden och mål. Verksamhetsplanen uppdateras årligen med en aktivitetsplan för aktuellt år. Verksamhetsplanen återfinns i sin helhet i bilaga 2.

⁷ Se <https://www.nationellavardkompetensradet.se/om-radet/radets-moten/>.

Treåriga målområden

Nationella vårdkompetensrådets övergripande uppdrag är att långsiktigt samordna, kartlägga och verka för att effektivisera kompetensförsörjning av personal inom hälso- och sjukvården och tandvården. Utifrån detta har rådet definierat tre målområden för verksamheten:

- Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå.
- Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården.
- Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov.

Rådet har formulerat ett antal olika mål under respektive målområde, se bilaga 2.

Planerade aktiviteter 2022

Av verksamhetsplanen (bilaga 2) framgår mål med tillhörande aktiviteter som rådet planerade att genomföra under 2022. Några av de prioriterade aktiviteterna under 2022 har varit att:

- Följa upp pandemins fortsatta påverkat kompetensförsörjningen och föreslå åtgärder.
- Genomföra regeringsuppdraget i bred dialog med berörda aktörer om kompetensförsörjning i primärvården och föreslå insatser.
- Påbörja arbetet med regeringsuppdraget om kompetensförsörjning av barnmorskor i förlossningsvården.
- Ge rekommendationer för att underlätta införandet av läkarnas bastjänstgöring (BT) parallellt med allmäntjänstgöring (AT)
- Löpande konkretisera gemensamma arbetsätt tillsammans med de sex sjukvårdsregionala vårdkompetensråden.
- Vidareutveckla arbetet i rådets respektive arbetsgrupper.
- Utveckla kommunikationsstrategi och kommunikationskanaler för att sprida rådets verksamhet till berörda aktörer.

Genomförda aktiviteter och uppföljning av verksamhetsplanen

Nedan beskrivs först en översiktlig uppföljning av verksamhetsplanen. Därefter beskrivs några centrala aktiviteter mer ingående. Övrigt genomfört arbete under året beskrivs därefter i egna avsnitt.

Rådet har under 2022 arbetat i hög grad med de två regeringsuppdragen. Flera aktiviteter löper över längre tid och kommer att fortgå även under 2023.

Urval av genomförda aktiviteter per målområde

Målområde 1. Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå:

- Genomfört kartläggning av samverkan om VFU och befintliga samverkansavtal genom dialog med berörda kontaktpersoner i regioner/kommuner.
- Löpande dialog mellan rådet och berörda aktörer/myndigheter.
- Slutfört regeringsuppdraget om kompetensförsörjning i primärvården inklusive kommunicerat en rad förslag på insatser.

Målområde 2. Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården:

- Publicerat kortsiktiga prognoser för examinationsfrekvens för högskoleutbildade yrken.
- Publicerat rekommendationer som syftar till att underlätta genomförandet av AT/BT för läkare.
- Publicerat fem åtgärdsområden med rekommendationer för en bättre kompetensförsörjning utifrån lärdomar från covid-19-pandemin.
- Fortsatt arbetet att verka för ökad grad av fortbildning för chefer och ledare inom hälso- och sjukvårdsverksamheter.
- Påbörjat arbetet med att undersöka nya yrkesroller och kompetenser såsom avancerad specialistsjuksköterska och kompetens för vård på intermediärvårdsnivå.

Målområde 3. Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov:

- Publicerat en debattartikel i anslutning till rådets rapport om fem åtgärdsområden med rekommendationer för en bättre kompetensförsörjning utifrån lärdomar från covid-19-pandemin.
- Uppdaterat rådets egen webbplats med aktuell information om rådets arbete och samlade kunskapsunderlag om kompetensförsörjning.
- Genomfört ett fysiskt dialogmöte som en del av arbetet med regeringsuppdraget om kompetensförsörjning i primärvården.
- Genomfört tre workshops rörande klinisk forskning inom ramen för regeringsuppdraget om kompetensförsörjning i primärvården, om verksamhetsförlagd utbildning (VFU), och om avancerad specialistsjuksköterska (AVS).
- Spridit rådets arbete i nyhetsbrev löpande under året.

Arbetsgrupper i rådet

På initiativ av rådets ordförande bildade rådet i slutet av 2020 arbetsgrupper för beredning av vissa centrala frågor. I ett par av arbetsgrupperna har även externa aktörer bjudits in för att möjliggöra ett bredare samarbete. Arbetsgruppernas verksamhet redovisas kortfattat i det följande:

Fortbildning

Arbetsgruppen har under 2022 till stor del arbetat med olika frågor rörande regeringsuppdraget om kompetensförsörjning i primärvården. Vidare kan arbetsgruppen konstatera att det kvarvarande och omfattande behovet av fortbildning på olika håll och inom olika områden fortsatt medför ett behov av

att fokusera på hur fortbildning för hälso- och sjukvårdens professioner ska kunna utvecklas. Fokusområden har fortsatt varit att kartlägga utmaningar och möjligheter i fråga om:

- 1) Utbildning till avancerad specialistsjuksköterska (AVS). Arbetsgruppen har bl.a. genomfört en workshop med de sjukvårdsregionala vårdkompetensråden och andra inbjudna med kunskap inom området i december 2022.
- 2) Förslag till fortbildning inom intermediär vård.
- 3) Olika slags fortbildning för chefer inom hälso- och sjukvård.
- 4) Specialistsjuksköterske- och barnmorskeutbildning – översyn om behov av att ändra förutsättningar för antagning.

Samverkan om klinisk forskning och högre utbildning

Arbetsgruppen har under 2022 till stor del arbetat med olika frågor rörande regeringsuppdraget om kompetensförsörjning i primärvården. Under våren 2022 genomförde gruppen en workshop om klinisk forskning inom ramen för regeringsuppdraget om kompetensförsörjning i primärvården. Frågor som diskuterades var bl.a. behovet av en nationell samsyn kring forskningsstrukturer i primärvården, särskild forskningsfinansiering inom allmänmedicin samt satsningar på fler doktorander i region och kommun genom bl.a. forskarskolor.

Nationell samordning av dimensionering av läkarnas allmäntjänstgöring (AT) och bastjänstgöring (BT)

Arbetsgruppen har under 2022 i huvudsak fokuserat på olika frågor rörande regeringsuppdraget om kompetensförsörjning i primärvården. Gruppen har under 2022 träffat externa personer som är insatta eller på annat vis berör pågående uppdrag, både i nämnda regeringsuppdrag och övriga frågor som gruppen arbetar med.

Arbetsgruppen har arbetat med och publicerat promemorian Tre rekommendationer för att hantera övergången till den nya läkarutbildningen⁸. Kunskapsunderlaget syftar till att underlätta införandet av BT parallellt med AT, för att öka kapacitet och genomströmning i AT, samt för att minska uppdämda behov inför breddinförande av BT.

Vidare har gruppen inlett ett samarbete med Lunds universitet rörande ett handledarprojekt om webbaserat stöd och s.k. Entrustable Professional Activities (EPA) för ökad kapacitet av handledning för AT- och BT-läkare.

Utveckla samverkan om verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och klinisk praktik

Arbetsgruppen för VFU/klinisk praktik har under 2022 haft fokus på genomgång av VFU-avtal i syfte att ta fram en vägledning för införande av trepartsgemensamma VFU-avtal för kommuner, regioner och lärosäten. Gruppen har haft kontakt och dialog med Utredningen om utbildning till sjuksköterska och barnmorska (U2021:02) för genomgång av befintliga VFU-avtal. Syftet var bland annat att inhämta information i arbetet med ovan nämnda vägled-

⁸ Tre rekommendationer för att hantera övergången till den nya läkarutbildningen, Nationella vårdkompetensrådet (2022:1).

ning. Arbetsgruppen anordnade den 5 december en workshop med företrädare för sjukvårdsregionala vårdkompetensråd för att diskutera vägledningen samt möjliggöra diskussion och frågor från de sjukvårdsregionala råden.

Arbetsgruppen har även under året varit engagerad i regeringsuppdraget gällande kompetensförsörjning inom primärvården. Sammanlagt har gruppen haft flertalet digitala möten inklusive ovan nämnda workshop.

Främja etablering av regionala vårdkompetensråd

I rådets uppdrag ingår att stödja de sjukvårdsregionala råden. Det innefattar främjande av samverkan mellan regioner, kommuner och lärosäten på sjukvårdsregional nivå genom att löpande föra dialog med och stödja regionala vårdkompetensråd i varje sjukvårdsregion.

För att underlätta gemensam planering och genomförande av aktiviteter bjuder rådets ordförande in samtliga regionala rådsordförande till ett eller två möten per termin för att diskutera aktuella frågor samt planera samverkan för gemensamt arbete med vårdens kompetensförsörjning. Rådets kansli bjuder in respektive regionalt råds processledare/administrativt stöd till två möten per termin.

För att underlätta dialog mellan berörda aktörer för att gemensamt identifiera och prioritera frågor att agera på tillsammans, avser rådet och kansliet genomföra en årlig mötesplats för kunskapsutbyte och möjlighet att identifiera och prioritera gemensamma frågor att agera på. Mötesplatsen kan till exempel vara ett gemensamt möte om prioriterade frågor. Såväl rådet som de regionala råden uppmuntras att ta initiativ till att anordna aktiviteter för lärande och erfarenhetsutbyten om viktiga frågor för vårdens kompetensförsörjning. Det kan exempelvis handla om dialogträffar för erfarenhetsutbyten, seminarier med inspirations- eller kunskapsföreläsningar eller webinarium för samverkan kring särskilda frågor.

Under 2022 har Nationella vårdkompetensrådet bjudit in de regionala vårdkompetensråden till tre workshops rörande arbetet med frågor om klinisk forskning i relation till regeringsuppdraget om kompetensförsörjning i primärvården, om frågor rörande verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och om yrkesrollen avancerad specialistsjuksköterska (AVS).

Rådets analyser och bedömningar

Pandemin och kompetensförsörjningen, del 2 (2022:2)

I mars 2022 publicerade Nationella vårdkompetensrådet en uppföljning av rådets första pandemirapport som publicerades i december 2020⁹. Avsikten har varit att rådets rekommendationer och åtgärdsförslag ska bidra till en god planering av kompetensförsörjningen samt på så vis utgöra underlag i planerings- och utvecklingsarbetet för de aktörer som ansvarar för vårdens kompetensförsörjning. I rapporten ger rådet riktade rekommendationer till regering, regioner, kommuner, lärosäten samt de regionala vårdkompetensråden. Sammanfattningsvis omfattar råden fem huvudområden:

⁹ Pandemin och kompetensförsörjningen (2020:1).

- **Tillvarata professionernas kompetens i utvecklingen av hälso- och sjukvården**

Nationella vårdkompetensrådet anser att det inom hälso- och sjukvårdens verksamheter krävs stärkta möjligheter för medarbetarna att utveckla det egna lärandet och utvecklingsarbetet i förhållande till verksamhetens behov och förutsättningar. Övergripande fokus i vårdens styrning bör vara att ge förutsättningar för verksamheterna att utveckla arbetsformer som bidrar till att vården håller god kvalitet samtidigt som en ökad produktivitet och en bättre arbetsmiljö skapas. Bland annat bör vårdens huvudmän i ökad grad skapa miljöer som främjar innovationer och utveckling av nya arbetsformer från den lokala verksamheten, i syfte att skapa en förbättrad arbetsmiljö. Huvudmännen bör också i högre grad ge handlingsutrymme till professionerna, vilket innebär en minskad grad av detaljstyrning och överflödiga administrativa krav.

- **Ge förutsättningar till stärkt ledarskap inom hälso- och sjukvården**

Nationella vårdkompetensrådet bedömer att det är viktigt att stärka ledarskapet i såväl den kommunala som regionala hälso- och sjukvården. För att ett gott ledarskap ska vara möjligt behöver det finnas organisatoriska och strategiska förutsättningar som stöder en sådan utveckling. Regeringen bör ge lämplig myndighet i uppdrag att ta fram ett stöd i syfte att ge chefer inom regionalt och kommunalt finansierad hälso- och sjukvård förutsättningar för ett gott och nära ledarskap.

- **Stärk kompetensförsörjningen inom den kommunala hälso- och sjukvården**

Nationella vårdkompetensrådet anser att kompetensförsörjningen inom den kommunala hälso- och sjukvården behöver stärkas. Bland annat bör kommunerna skapa förutsättningar för legitimerad personal att genomgå specialistutbildning inom område med relevans för verksamheten. Dessutom ser rådet behov av översyn av förutsättningarna för att alla kommuner ska få tillgång till en medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) och välkomnar regeringens utredning i frågan.

- **Öka personalens möjlighet att delta i fortbildning**

Nationella vårdkompetensrådet anser att huvudmännen i hälso- och sjukvården bör förbättra förutsättningarna för personalens möjlighet att delta i fortbildning och kompetenshöjande insatser för att möjliggöra ett livslångt lärande och säkerställa en hög patientsäkerhet. Bland annat bör regeringen utreda möjligheterna till nationell samordning av systematisk och fortlöpande fortbildning för vårdens professioner. Huvudmännen bör inrätta planer för att säkra medarbetares kontinuerliga kompetens- och karriärutveckling, inklusive fortbildningsinsatser.

- **Stärk förutsättningarna för klinisk forskningsverksamhet**

Nationella vårdkompetensrådet anser att förutsättningarna för forskningsverksamhet behöver stärkas. Antalet forskarutbildade inom hälso- och sjukvårdsutbildningar bör öka i syfte att säkerställa en forskning av hög

kvalitet samt för att säkra lärosätenas kompetensförsörjning av disputerade lärare. Samverkan mellan avnämre och aktörer inom den kliniska forskningen bör stärkas för att skapa kraftfulla och konkurrensstarka kliniska och akademiska miljöer. Bland annat bör de regionala vårdkompetensråden initiera samverkan om doktorandsatsningar mellan kommunal hälso- och sjukvård, regionernas primärvård och slutenvård samt de lärosäten som ingår i sjukvårdsregionen.

Rådet har även förtydligat och konkretiserat ett urval av lärdomarna och åtgärdsförslagen från rådets första pandemianalys. Det handlar bland annat om att förbättra förutsättningarna för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och klinisk praktik, att öka lärosätenas kompetens inom digital undervisning samt att stärka den kliniska forskningen och underlätta tillsättningen av förenade anställningar.

Examinerade inom vårdutbildningar

UKÄ har på rådets uppdrag tagit fram uppdaterade prognoser för antal examinerade för högskoleutbildade yrkesgrupper avseende de utbildningar som är längre än 90 högskolepoäng (hp) (förutom specialistsjuksköterskor och hälso- och sjukvårdskuratorer) på ett, två och tre års sikt. Prognoshorisonten varierar mellan olika utbildningar, beroende på utbildningarnas längd. Prognoserna presenteras på nationell nivå samt för varje sjukvårdsregion och baseras på antal nybörjare samt genomsnittliga examensfrekvenser. Prognoserna publicerades i juni 2022¹⁰. Översiktligt kan sägas, att den största effekten av pandemin generellt antas vara en ökning av antalet nybörjare, medan effekten på genomströmningen antas vara minimal. Sammantaget leder detta till en ökning av antalet examinerade från vissa vårdutbildningar. Jämfört med den förra prognosrapporten¹¹ bedöms färre antal sjuksköterskor examineras i prognosen för 2022, medan fler läkare, psykologer och fysioterapeuter förväntas examineras. I övrigt är skillnaderna för andra hälso- och sjukvårdsutbildningar marginella.

Under 2022 gjordes även en datainsamling med hjälp av UKÄ om planerade förändringar i utbildningsutbudet för att identifiera planerade nedläggningar och uppstart av nya inriktningar. Syftet var att få kännedom om viktiga förändringar i det planerade utbildningsutbudet för kortare hälso- och sjukvårdsutbildningar (90 hp eller kortare) utifrån både ett nationellt och ett regionalt perspektiv. Sammanställningen av utbildningsutbudet publicerades i juni 2022.

Uppdrag om kompetensförsörjning inom primärvården (S2021/06575)

På regeringens uppdrag har Socialstyrelsen tillsammans med Nationella vårdkompetensrådet och i dialog med övriga berörda aktörer tagit fram förslag på riktade nationella insatser i syfte att stärka medarbetarna och säkra den framtida kompetensförsörjningen i primärvården. I uppdraget ingick även att redovisa ett planeringsunderlag och ta fram rekommendationer för

¹⁰ Examinerade inom vårdutbildningar - kortsiktiga prognoser och skattningar (2022:4)

¹¹ Examinerade inom vårdutbildningar (2021:1)

dimensionering av ST-tjänster och specialistläkare i allmänmedicin, på nationell och regional nivå. Nationella vårdkompetensrådet har haft huvudansvaret för arbetet med denna rapport och rådet svarar också för de slutsatser, förslag och rekommendationer som redovisas.

Som ett led i detta genomfördes ett dialogmöte i september 2022, där rådet fick inspel och synpunkter på en rad preliminära förslag på insatser utifrån ett på förhand kommunicerat diskussionsunderlag. Till dialogmötet var representanter från de sex sjukvårdsregionala vårdkompetensråden, professionsföreningar, patientföreningar och studentorganisationer inbjudna och drygt 100 personer deltog.

Kortfattat ger Nationella vårdkompetensrådet i sin slutredovisning, som lämnades till Regeringskansliet (Socialdepartementet) den 29 november 2022, följande förslag:

- Ett ledningssystem för ledarskap inom primärvården bör tas fram för att säkerställa att principer för ett gott och hållbart ledarskap genomsyrar verksamheten.
- Ett nationellt ledarskapsprogram för chefer inom primärvården bör införas. I ett sådant program bör parter som samverkar kunna delta tillsammans för att öka förståelsen för varandras verksamheter.
- Det föreslagna nationella ledarskapsprogrammet bör även innehålla särskilda satsningar dels för chefer som arbetar inom primärvården i landsbygd, dels för chefer som arbetar i primärvård i socioekonomiskt utsatta områden.
- Inom ramen för arbetet med Vision e-hälsa 2025 bör insatser införas för att stärka de digitala grundförutsättningarna i primärvården. Detta för att stärka möjligheten för digitala verktyg och arbetssätt i syfte att underlätta teamarbete och stärka kompetensförsörjningen.
- Modeller för handledning av studenter under VFU/klinisk praktik bör utvecklas.
- Potentialen att tillhandahålla VFU/klinisk praktik inom kommunal hälso- och sjukvård bör tas tillvara i högre utsträckning.
- Långsiktig finansiering av forskarskolor i primärvården bör säkerställas.
- Anställda inom primärvården bör ha utrymme att söka forskningsmedel och tid för att forska.
- Medel behöver tillföras forskning med relevans för primärvården.
- Vårdutbildningar och utbildningsmoment bör i högre grad genomföras på flera orter i landsbygd inom primärvården, i form av decentraliserade utbildningar samt genom VFU/klinisk praktik i verksamheter på landsbygd.
- Vårdutbildningar och utbildningsmoment bör i högre grad genomföras i socioekonomiskt utsatta områden i primärvården, i form av VFU/kliniskpraktik.
- En nationell samordnare bör tillsättas för att initiera, stödja och genomföra samordnande insatser i samverkan med Sveriges 21 regioner för att utveckla färdplaner och mål för hur riktvärdet om 1 100 invånare per specialistläkare i primärvården kan uppnås.

- 1 miljard kronor årligen under fem år bör avsättas av regeringen till regionerna för att öka antalet ST-tjänster i allmänmedicin. Satsningen syftar till att på lång sikt öka antalet specialister i allmänmedicin.

Planeringsunderlag för dimensionering av ST-läkare och specialister i allmänmedicin visar att:

- Den nationella efterfrågan på ST-tjänster inom allmänmedicin i primärvården beräknas vara 5 200 stycken år 2022, vid 550 invånare per ST-läkare (motsvarande det nationella riktvärdet om 1 100 invånare per specialistläkare). Enligt Svensk förening för allmänmedicin (SFAM) uppgick antalet ST-läkare i allmänmedicin i september 2022 till 3 356 i riket.
- Enligt beräkningar för 2022 ligger den nationella efterfrågan på specialistläkare i allmänmedicin inom primärvården mellan 6 100 och 8 300, för alternativen 1 500 invånare per specialistläkare i allmänmedicin respektive 1 100 invånare per specialist. År 2022 beräknas det totala antalet förvärvsarbetade specialistläkare i allmänmedicin uppgå till 7 500. Av dessa beräknas 4 900 arbeta i primärvården.
- Fram till 2035 väntas cirka 3 500 specialistläkare i allmänmedicin lämna arbetsmarknaden till följd av framför allt pensionsavgångar. Det motsvarar ett årligt genomsnitt på 230 personer.

Slutligen redovisar rådet prognoser för vissa hypotetiska åtgärder i syfte att åskådliggöra hur tillgång och efterfrågan på ST-tjänster och specialistläkare i allmänmedicin potentiellt kan påverkas av vissa åtgärder.

En delredovisning inom uppdraget lämnades till Regeringskansliet (Socialdepartementet) den 29 april 2022. Delredovisningen innehöll ett brett kunskapsunderlag med villkor och förutsättningar för kompetensförsörjningen i primärvården som kan utgöra ett stöd för en god planering av vårdens kompetensförsörjning.

Dialog med berörda aktörer

Rådet för en löpande dialog med berörda aktörer och målgrupper som inte är representerade i rådet, såsom företrädare för professioner, patienter, studenter, privata vårdgivare samt myndigheter, intresseorganisationer och andra nationella aktörer. Rådets tredje verksamhetsår har inneburit ett stort antal förfrågningar om deltagande, intervjuer och bedömningar från rådets ledamöter.

Organisering av dialog med berörda aktörer

Dialogen med berörda aktörer sker genom olika kommunikationsformer till olika målgrupper (bilaga 3).

Genom de nätverk och grupperingar som rådets ledamöter deltar i sker löpande samverkan och informationsutbyte med företrädare för regioner, kommuner och lärosäten.

Rådskansliet ansvarar för den löpande dialogen med olika myndigheter och andra nationella intresseorganisationer, såsom t.ex. Statistikmyndigheten

(SCB), Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) och Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Expertgrupper kan knytas till rådet vid behov för specifika frågor eller områden som kräver fördjupade analyser.

Genomförda dialoger med berörda aktörer

Under 2022 har rådet hanterat ett stort antal förfrågningar om deltagande i olika forum som rör kompetensförsörjning. För att i så hög grad tillgodose externa önskemål har rådskansliet och rådsledamöterna deltagit i ett stort antal olika nätverk och grupperingar samt fört dialog med en stor mängd aktörer. Dialog och kontakter sker på flera olika sätt, bland annat genom möten, skriftliga inbjudningar att komma med inspel till rådet, dialog om ärenden som skickats till rådet och genom riktade utskick. Nedan ges en sammanfattning av genomförda dialoger under 2022:

- Dialog med SKR och SUHF
- Möten med SCB
- Möten med professionsorganisationer (företrädare för professionsorganisationer har även ingått i arbetsgrupper)
- Möten med patient- och närståendeorganisationer
- Möten och kontakter med utredningar och andra nationella initiativ för diskussion om beröringspunkter till rådets arbete
- Dialog samt deltagande vid möten med ST-rådet för läkare respektive tandläkare
- Möten med företrädare för lärosäten

Kommunikationsarbete

Rådets kommunikationsarbete ska bidra till att uppnå verksamhetens övergripande mål – en effektivare kompetensförsörjning av personal i hälso- och sjukvården och tandvården genom en stärkt samverkan mellan vården och högskolan och övriga aktörer samt samlade bedömningar av kompetensförsörjningsbehoven. Dessutom ska kommunikationen stötta de målområden och aktiviteter som definieras i rådets verksamhetsplan. Av bilaga 3 framgår kommunikationsformer för olika målgrupper.

Kommunikationsstrategi och kommunikationsplan

Det övergripande syftet med rådets kommunikation är att:

- bidra till att göra Nationella vårdkompetensrådet och dess arbete känt, användbart och respekterat bland våra målgrupper och övriga intressenter,
- bidra till att berörda aktörer känner till och använder sig av kunskapsunderlagen och de samlade bedömningarna av kompetensförsörjningsbehoven i sitt eget kompetensförsörjningsarbete, och
- bidra till att främja samverkan mellan berörda aktörer och säkerställa att samtliga aktörer har en gemensam bild över kompetensförsörjningsbehoven i vården.

Övergripande mål för kommunikationsarbetet är att:

- utveckla och förvalta effektiva kanaler för att sprida rådets verksamhet och kommunicera med målgrupperna,
- stödja dialog och samverkan med rådets målgrupper, och
- tillgängliggöra kunskapsunderlag om kompetensbehoven.

Kommunikationskanaler

Webbplats för rådet

I maj 2021 lanserades Nationella vårdkompetensrådets egen webbplats. På webbplatsen kan besökarna följa rådets arbete, hitta kontakter för samverkan och ta del av rådets bedömningar och analyser. Här samlas även användbara kunskapsunderlag från myndigheter och organisationer, men även sammanställda data som rådet arbetar fram. Sedan maj 2022 har det blivit möjligt att studera användardata för webbplatsen och under perioden maj-december har den haft 5700 besök. Utifrån statistik från nyhetsbrevet (se nedan) framgår att det finns ett stort intresse för de webbartiklar som länkas från vårt nyhetsbrev eftersom många väljer att klicka på länkarna som leder till rådets webbplats.

Nyhetsbrev

Ett digitalt nyhetsbrev för rådet lanserades i juni 2020. Där kan prenumeranterna följa rådets arbete och få information om nya bedömningar och kunskapsunderlag samt aktiviteter som rådet genomför. Antalet prenumeranter har ökat med drygt 60 procent sedan 2021, från 586 prenumeranter den 31 december 2021 till 952 den 31 december 2022. Nyhetsbrevet har skickats ut fyra gånger under 2022.

Press och media

Press- och mediaaktiviteter under 2022:

- Debattartikel 15 mars i Dagens samhälle:
Fem förslag för bättre kompetensförsörjning i vården
- Pressmeddelande 28 april:
Stor brist på specialistläkare i allmänmedicin
- Pressmeddelande 16 september:
Nationell dialog om primärvårdens kompetensförsörjning
- Pressmeddelande 30 november:
Miljardsatsning nödvändig för att möta bristen på primärvårdsläkare
- Debattreplik i Dagens Medicin 16 dec 2022:
Våra förslag inkluderar alla medarbetare i primärvården

Utöver dessa har flera nyhetstips skickats till utvalda redaktioner. Rådet har också fått förfrågningar om intervjuer från journalister vid ett flertal tillfällen.

Socialstyrelsens planering och organisering av rådets arbete

Rådskansliet

Det nationella vårdkompetensrådets kansli på Socialstyrelsen stödjer det nationella rådet och ansvarar för den dagliga verksamheten utifrån rådets verksamhetsplan. Rådskansliet har en analytisk, samordnande och kommunikativ roll. Rådskansliet är placerat på Socialstyrelsens Analysavdelning och är bemannat med sex medarbetare inklusive kanslichef. Utöver detta har rådskansliet i samband med arbetet med regeringsuppdrag förstärkts med medarbetare från Socialstyrelsen. Arbetet i rådskansliet leds av kanslichefen med stöd av ansvarig enhetschef. Rådskansliet samarbetar löpande med UKÄ i flera delar av arbetet. Kanslichefen har regelbundna avstämningar med rådets ordförande. Kansliet deltar också i och stödjer arbetet i arbetsgrupperna i rådet.

I rådskansliets uppgifter ingår att:

- planera och organisera rådets verksamhet samt utarbeta rådets verksamhetsplan
- bereda underlag inför rådets möten
- föra dialog med verksamheterna på den sjukvårdsregionala nivån (regioner, kommuner och lärosäten) och stödja etableringen av sex sjukvårdsregionala råd
- föra dialog med övriga aktörer
- löpande omvärldsbevakning och samla in kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehoven
- etablera och förvalta kommunikationskanaler för spridning av rådets arbete och sammanställningar av kunskapsunderlag om kompetensbehov
- kommunicera rådets arbete till berörda aktörer
- beställa eller genomföra utvecklingsuppdrag gällande statistik, prognoser och andra kunskapsunderlag, utifrån rådets bedömningar och prioriteringar
- samordna rådskansliets verksamhet med angränsande verksamheter vid Socialstyrelsen och UKÄ.

Samråd med UKÄ

Socialstyrelsen och UKÄ har under 2022 fortsatt hållit regelbundna samrådsmöten. Samrådsgruppen består bland annat av ansvariga chefer från båda myndigheterna. Under 2022 har sex möten i samrådsgruppen genomförts. Syftet med mötena är att förhandsbereda underlag till rådet samt att föra löpande dialog om samarbetet mellan rådskansliet och UKÄ.

Bilaga 1. Nationella vårdkompetensrådets ledamöter under 2022

Ordföranden

- Ann-Marie Wennberg Larkö, sjukhusdirektör, professor, Sahlgrenska universitetssjukhuset

Representanter för lärosäten

- Katrine Riklund, prorektor, Umeå universitet
- Roger Klinth, rektor, Marie Cederschiöld högskola
- Lena Mårtensson, prorektor, Högskolan i Skövde
- Johan Dabrosin Söderholm, professor, Linköpings universitet
- Kerstin Tham, rektor, Malmö universitet

Representanter för regioner

- Peter Lilja, regiondirektör, Region Blekinge
- Monika Samuelsson, hälso- och sjukvårdsdirektör, Region Sörmland
- Ulrika Sundquist, HR-direktör, Region Stockholm

Representant för den sjukvårdsregionala nivån

- Jonas Appelberg, verksamhetschef, Region Örebro

Representanter för kommuner

- Lis Palm, FOU-strateg, Fyrbodals kommunalförbund
- David Lidin, medicinskt ansvarig sjuksköterska, Stockholms stad

Representanter för Socialstyrelsen och Universitetskanslersämbetet

- Olivia Wigzell, generaldirektör, Socialstyrelsen
- Anders Söderholm, generaldirektör, Universitetskanslersämbetet

Bilaga 2. Nationella vårdkompetensrådets verksamhetsplan 2022

Nationella vårdkompetensrådets verksamhetsplan för 2022

I Nationella vårdkompetensrådets verksamhetsplan för 2022 beskrivs mål för det nationella vårdkompetensrådets verksamhet för 2022. Inledningsvis beskrivs rådets uppdrag samt omfattning och uppföljning av verksamheten.

Nationella vårdkompetensrådet och dess uppdrag

Nationella vårdkompetensrådet är ett rådgivande organ inom Socialstyrelsen, vars uppdrag framgår av Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen. Rådet ska bidra till en god planering av vårdens kompetensförsörjning genom att

1. göra samlade bedömningar av kompetensförsörjningsbehoven baserade på tillgängliga kunskapsunderlag och tillgängliggöra sammanställningar av kunskapsunderlag,
2. stödja beslutsfattare och andra berörda aktörer på nationell och regional nivå i frågor av betydelse för kompetensförsörjningen när det gäller hälso- och sjukvårdspersonal,
3. åstadkomma samverkan mellan och föra dialog med berörda aktörer, och
4. stödja de sjukvårdsregionala råden¹.

Rådets verksamhet

Utifrån ovanstående uppdrag har rådet definierat tre målområden för verksamheten:

¹ Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen § 17 a.

- Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå.
- Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården.
- Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov.

Rådskansliet

Det nationella vårdkompetensrådets kansli på Socialstyrelsen stödjer det nationella rådet och ansvarar för den dagliga verksamheten utifrån rådets verksamhetsplan. Rådskansliet har en analytisk, samordnande och kommunikativ roll. Rådskansliet är placerat på Socialstyrelsens Analysavdelning och är bemannat med sex medarbetare inklusive kanslichef. Arbetet i rådskansliet leds av kanslichefen med stöd av ansvarig enhetschef. Rådskansliet samarbetar löpande med UKÄ i flera delar av arbetet.

Målområden och mål för 2022

Övergripande mål och utgångspunkter

Rådets övergripande uppdrag är att långsiktigt samordna, kartlägga och verka för att effektivisera kompetensförsörjning av personal inom hälso- och sjukvården och tandvården.

Rådets verksamhet berör flera av målen i agenda 2030: mål 3 om god hälsa och välbefinnande, mål 5 om jämställdhet, mål 10 om minskad ojämlikhet samt mål 16 om att främja en hållbar utveckling.

Målområden

Tre målområden har definierats för rådets verksamhet:

1. Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå
2. Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården
3. Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov

Mål

Följande mål har formulerats för respektive målområde.

Målområde 1. Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå:

- Regionala vårdkompetensråd etablerade i varje sjukvårdsregion
- Dialog mellan rådet och berörda aktörer som inte är representerade i rådet, bl.a. professioner, patientföreträdare, studenter och privata vårdgivare förs löpande
- Dialog mellan rådet och nationella aktörer/myndigheter förs löpande
- Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningars innehåll

Målområde 2. Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården:

- God flödeskunskap om de högskoleutbildade yrkesgrupperna genom utbildnings- och hälso- och sjukvårdssystemen
- Sammanställa och analysera befintliga kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehov
- Utveckla nya kunskapsunderlag om befintliga och framtida kompetensförsörjningsbehov
- Kvalitetssäkra metoder för att bedöma kompetensförsörjningsbehov

- Göra bedömningar av kompetensförsörjningsbehov på kort sikt och föreslå åtgärder

Målområde 3. Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov:

- Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer
- Tillgängliggöra och sprida kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehoven

Regeringsuppdrag om kompetensförsörjning inom primärvården (S2021/06575)

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att, tillsammans med Nationella vårdkompetensrådet och i dialog med övriga berörda aktörer, ta fram förslag som syftar till att stärka medarbetarna och säkra den framtida kompetensförsörjningen inom primärvården. I uppdraget ingår att ge förslag där följande ingår:

- utveckla, motivera och behålla de medarbetare som redan idag arbetar inom primärvården,
- attrahera och locka till sig nya medarbetare i primärvården,
- få primärvården att medverka i högskoleutbildning av framtida medarbetare samt i forskning,
- främja en geografisk rörlighet och rekrytering till primärvård i glesbygd och socioekonomiskt utsatta områden samt ökad attraktivitet för primärvårdens nuvarande medarbetare,
- tydliggöra tillgång och efterfrågan samt rekommendationer för dimensionering av läkares specialiseringstjänstgöring (ST), samt av specialistläkare inom allmänmedicin på nationell och regional nivå, och
- utveckla och tydliggöra rådets strategiska och operativa roll när det gäller den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Aktivitetsplan 2022

Nedanstående aktiviteter under respektive målområde och mål påbörjas eller genomförs under 2022. Rådskansliet ansvarar på rådets uppdrag för att aktiviteter genomförs och följs upp. Några aktiviteter utförs av eller i samarbete med UKÄ.

Aktivitetsplanen är beslutad av rådet och är ett arbetsdokument vilket kan komma att ändras beroende på rådets ändrade prioriteringar, t ex som en följd av förändringar i omvärlden. Ett exempel på förändrade omständigheter för rådet är ovan nämnda regeringsuppdrag att ta fram förslag som syftar till att stärka medarbetarna och säkra den framtida kompetensförsörjningen inom primärvården.

Rådets verksamhet under 2022 kommer sannolikt att påverkas av pandemin på flera sätt. Tidplan och genomförande för vissa aktiviteter kan komma att behöva justeras. Det kan även finnas behov av att tillföra eller utesluta aktiviteter under året med anledning av den pågående pandemin.

Målområde 1: Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen på nationell och regional nivå

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning – när
Samverkan med de sjukvårdsregionala råden	Stöd till de sex sjukvårdsregionala råden	Rådskansliet	Löpande	Medverkan i möten i sjukvårdsregionala råden vid behov Informations- och visst verksamhetsstöd vid behov	Årligen
Samverkan med de sjukvårdsregionala råden	Samverkansmöte mellan rådsordföranden och de sex regionala rådsordföranden	Ordföranden	2 ggr/termin	Aktiviteten genomförs	Q4
Samverkan med de sjukvårdsregionala råden	Samverkansmöte mellan rådskansliet och de regionala rådens processledare/administrativt stöd	Rådskansliet	2 ggr/termin	Aktiviteten genomförs	Q4
Samverkan med de sjukvårdsregionala råden	Anordna mötesplats för dialog och kunskapsutbyte för samverkan mellan det nationella rådet och de regionala råden.	Rådet och rådskansliet	Q2-Q4	Aktiviteten genomförs	Q4
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningsinnehåll	Utveckla modell för dialog mellan huvudmän och lärosäten om behov av förändringarna i utbildningarnas innehåll utifrån ett framtidsperspektiv	Rådskansliet Rådet (gm arbetsgrupp)	Löpande	Inspel och beslut vid rådsmötet.	Årligen
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningsinnehåll	Genomgång av avtal för VFU, ALF och TUA	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet UKÄ	Q2	Undersöka behov och möjlighet att ta fram nationella grundprinciper för utbildningsavtal som kan utgöra utgångspunkt för berörda avtalsparter Identifiera goda exempel på utgångspunkter för nationella grundprinciper Dialog med avnämare Bistå med kartläggning av befintliga VFU-avtal	Q3
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningsinnehåll	Utveckla det verksamhetsintegrerade interprofessionella lärandet	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q2	Identifiera åtgärdsförslag som förbättrar förutsättningar till ökat antal VFU-platser i hela landet som bidrar till en hög kvalitet i utbildningen Identifiera goda exempel på verksamhetsintegrerat interprofessionellt lärande hos både offentliga och privata vårdgivare. Stötta och föra dialog med UKÄ i kommande regeringsuppdrag avseende samordning av VFU-platser	Q3
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningsinnehåll	Tydliggöra regioners och kommuners ansvar för verksamhetsförlagd praktik och klinisk praktik	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q2	Undersöka och verka för att en förordning tas fram som beskriver parternas ansvar i VFU frågor.	Q3

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning – när
				Undersöka om regioner och kommunernas ansvar för VFU bör tydliggöras, exempelvis genom reglering av huvudmännens ansvar för VFU och legitimerade yrkesutbildningar, med utgångspunkt i exempelvis förslag från God och nära vård (SOU 2020:19)	
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildnings innehåll	Utveckla stöd för handledning i hälso- och sjukvårdsutbildningar i högskolan	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q3	Verka för att det utvecklas en digital handledarutbildning som kan användas av legitimerad personal i hela landet i all offentligt finansierad vård	Q4
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildnings innehåll	Bilda referensgrupper bestående av utbildningsansvariga och handledare i vården för diskussion om innehåll i utbildningarna utifrån ett framtidsperspektiv Sammanställa lärdomar och sprida i berörda verksamheter	Rådet Rådskansliet	Löpande	Identifiera formuleringar i examensmålen i den nya läkarutbildningen i fråga om mål för kunskapskrav om teamarbete, interprofessionellt lärande och digitalisering De regionala råden bevakar frågan i sina respektive samverkansforum Upprättad kontakt med studentföreträdare för genomlysning av nämnda examensmål	Årligen
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildnings innehåll	Stärka samordning mellan lärosäten om specialistsjuksköterskeutbildning	Rådskansliet Regionala råden UKÄ	Q3-Q4 2022	Initiera och stödja referensgrupp för samverkan mellan lärosäten och regioner för ökad samordning av utbildningsinriktningarna i specialistsjuksköterskeutbildningen Stöd av UKÄ:s arbete med insamling av planerade förändringar inom vårdutbildningarna (huvudsakligen specialistsjuksköterskeutbildningar)	Q4 2022
Samverkan om klinisk forskning	Främja och tydliggöra vikten av en stärkt forskarutbildning, klinisk forskning och forskning i kommunal hälso- och sjukvård och dess betydelse för kompetensförsörjning	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet UKÄ	Q2-Q3	Kartlägga goda exempel med visst stöd från bl.a. UKÄ Dialog med avnämare	Q4
Samverkan om klinisk forskning	Främja en fortsatt utveckling av en stärkt forskarutbildning inom regional och kommunal hälso- och sjukvård	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q2-Q4	Skapa förutsättningar för fler doktorander inom regionerna och den kliniska forskningen samt inom kommunal hälso- och sjukvård Verka för en satsning på forskarskolor, exempelvis med olika teman så som inriktning mot nära vård och primärvård Verka för finansiering av forskarutbildning och forskning i enlighet med förslaget om VULF-avtal	Q4
Samverkan om klinisk forskning	Karriärvägar och förenade anställningar	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q1-Q3	Fortsatt analys och fördjupat arbete utifrån rådets rapport om förenade anställningar (REF)	Q4

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning - när
				Verka för ett utvidgande av möjligheten till förenade anställningar, ex med lektorat/biträdande lektorat för fler vårdyrken än läkare Verka för att förbereda underlag som kan möjliggöra förändring av högskoleförordningen	
Löpande dialog mellan rådet och berörda aktörer såsom professioner, patientföreträdare, studenter och privata vårdgivare	Fortsatt dialog med professionsföreträdare inom hälso- och sjukvården	Rådskansliet	Löpande	Aktiviteter genomförs	Årligen
Löpande dialog mellan rådet och berörda aktörer såsom professioner, patientföreträdare, studenter och privata vårdgivare	Fortsatt dialog med patientföreträdare genom Nämnden för funktionshinderfrågor och Äldrerådet vid Socialstyrelsen	Rådskansliet	Löpande	Aktiviteter genomförs	Årligen
Löpande dialog mellan rådet och nationella aktörer/myndigheter	Fortsatt dialog med nationella aktörer så som SKR, SUHF, studentförbund, SCB, IVO, Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	Rådskansliet	Löpande	Aktiviteter genomförs	Årligen

Målområde 2: Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning – när
God flödeskunskap om de högskoleutbildade yrkesgrupperna genom utbildnings- och hälso- och sjukvårdssystemen	Implementering av förslagen i AT/BT-gruppens rapport (Nationella vårdkompetensrådet 2022:1)	Rådskansliet Rådet (gm arbetsgrupp)	Q3	Kartlägga behovsökningen av handledarfunktionerna inom regioner respektive universitet för AT, BT och läkarutbildning	Q3
God flödeskunskap om de högskoleutbildade yrkesgrupperna genom utbildnings- och hälso- och sjukvårdssystemen	Fortsatt utveckla modeller för statistikflöden för vissa högskoleutbildade yrkesgrupper	Rådskansliet	Löpande	Fortsatt utveckla modell för statistikflöde för vissa högskoleutbildade yrkesgrupper	Årligen
Samverkan med de regionala vårdkompetensråden	Samverkan med de regionala vårdkompetensråden i framtagande av planeringsunderlag och åtgärdsförslag	Rådet (gm arbetsgrupp)	Q2	Dialoger med de sex regionala vårdkompetensråden om AT/BT-frågorna Verka för att utbildningsuppdraget integreras i regionernas produktionsuppdrag på verksamhets- och regionnivå på samma sätt som patientresultat redovisar	Q2
Samverkan med de regionala vårdkompetensråden	Samverkan med de regionala vårdkompetensråden i framtagandet av en nationell plan för utfasning av AT och övergång till BT	Rådet (gm arbetsgrupp)	Q4	Verka för framtagandet av en nationell samordnad plan för initial utökning och därefter avveckling av AT samt för ett successivt införande av BT	Q4
Samverkan med de regionala vårdkompetensråden	Samverkan med de regionala vårdkompetensråden i framtagandet av rekommendationer för AKS, IMA och ledarskap för chefer i hälso- och sjukvård.	Rådet (gm arbetsgrupp)	Q2	Dialoger med de sex regionala vårdkompetensråden i syfte att få inspel inför kommande rekommendationer.	Q2
Utveckla nya kunskapsunderlag om befintliga och framtida kompetensförsörjningsbehov	Kortsiktiga prognoser för antalet examinerade	UKÄ	Q1	Analysera och publicera underlagen	Q2
Göra bedömningar av kompetensförsörjningsbehov på lång sikt och föreslå åtgärder	Verka för implementeringen av en ny funktion i vården i form av Avancerad specialistsjuksköterska/Avancerad klinisk specialistsjuksköterska	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q1 Q3	Sammanställa befintligt kunskapsunderlag om behov och nytta av införandet av nämnda yrkesgrupp. Formulera rekommendation utifrån insamlad kunskap från bl.a. dialoger med regionala vårdkompetensråd	Q1 Q3

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning – när
Göra bedömningar av kompetensförsörjningsbehov på lång sikt och föreslå åtgärder	Identifiera behov av och möjligheterna för en ny vårdform i gränslandet mellan intensivvård och vårdavdelning	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q1-Q2 Q2	I samverkan med vårdverksamheterna föreslå hur denna vårdform bör definieras. Sammanställa underlag för dialog. I dialog med regionala vårdkompetensråd identifiera eventuella nya utbildningsbehov för att bemanna en sådan vårdform.	Q1 Q2
Göra bedömningar av kompetensförsörjningsbehov på lång sikt och föreslå åtgärder	Verka för ökad grad av utbildning för chefer och ledare inom hälso- och sjukvårdsverksamheter. Verka för att utbildning för ledare och chefer är kvalitetssäkrad och utgår ifrån vetenskapligt grundad kompetens	Rådet (gm arbetsgrupp)	Q1 Q1 Q3-Q4	Uppdatera sammanställning efter dialoger med olika intressenter. Sammanställa PM med exempel på initiativ inom offentlig verksamhet på utbildning Formulera rekommendation utifrån insamlad kunskap bl.a. dialoger med regionala vårdkompetensråd för en utbildningssatsning för chefer och ledare i hälso- och sjukvården	Q1 Q1 Q3-Q4
Sammanställa och analysera befintliga kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehov	Sammanställa befintliga kvalitativa kunskapsunderlag om framtida kompetensförsörjningsbehov	Rådskansliet Rådet	Löpande	Analysera och värdera kompetensbehov enligt befintliga kvalitativa kunskapsunderlag	Årligen
Kvalitetssäkra metoder för att bedöma kompetensförsörjningsbehov	Beskriva och värdera olika metoder (både kvantitativa och kvalitativa) för att kartlägga och bedöma framtidens kompetensförsörjningsbehov	Rådskansliet	Löpande	Identifiera metoder för att kartlägga och bedöma framtidens kompetensförsörjningsbehov	Årligen
Kvalitetssäkra metoder för att bedöma kompetensförsörjningsbehov	Verka för fler arbetsterapeuter och fysioterapeuter med specialistkompetens	Rådet Rådskansliet	Q4	Dialog med lärosäten och utbildningsansvariga samt professionsföreträdare	Q4
Regeringsuppdrag om kompetensförsörjning inom primärvården	Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att, tillsammans med Nationella vårdkompetensrådet och i dialog med övriga berörda aktörer, ta fram förslag som syftar till att stärka medarbetarna och säkra	Rådet Rådskansliet	Delredovisning till Regeringskansliet den 1 maj 2022	Aktiviteten redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet)	Q4

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning - när
	den framtida kompetens-försörjningen inom primärvården		Slutredovisning till Regeringskansliet den 30 november 2022		

Målområde 3: Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av kompetensförsörjningsbehoven

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning – när
Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer	Sprida rådets arbete via kommunikationskanalerna webb, nyhetsbrev och ev. sociala medier	Rådskansliet	Löpande	Publicera minst 6 nyhetsbrev årligen Särskilt mått tas fram för sociala medier, se nedan	Årligen
Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer	Utreda möjligheter att etablera en eller flera sociala medier-kanaler för rådet	Rådskansliet	Q2-Q3	Fatta beslut om ev. sociala medier-kanal ska etableras för rådet senast Q3. Om etablering beslutas bör etablering ske vara senast under Q4.	Q4
Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer	Tillhandahålla information om varje sjukvårdsregionalt råd på rådets webbplats	Rådskansliet	Q1	Publicera information som sedan hålls uppdaterad.	Årligen
Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer	Erbjuda de regionala råden en logotyp i likhet med nationella rådets logotyp	Rådskansliet	Q1	Ta fram logotyper	Q1
Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer	Sprida rådets arbete genom deltagande i seminarier	Rådet Rådskansliet	Löpande	Genomföra seminarier där rådets ledamöter eller rådskansliet deltar	Årligen
Tillgängliggöra och sprida kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehoven	Utveckla en kunskapsbank på rådets webbplats för att tillgängliggöra kunskapsunderlag	Rådskansliet	Löpande	Fortsatt utveckling av rådets webbplats	Årligen

Bilaga 3. Kommunikationsformer för olika målgrupper

Användare/kunskapsproducenter

Typ av kommunikation	Kommunikationskanaler
Kontinuerlig dialog och kunskapsinhämtning om specifika sakfrågor i rådets/rådskansliets löpande arbete.	<ul style="list-style-type: none"> • Digitala och fysiska möten • E-post • Enkäter • Intervjuer • Konferens (ej aktuellt 2022) • Webbinarium
Bedömningar/förslag från rådet	<ul style="list-style-type: none"> • Riktade utskick till utvalda grupper via post och e-post
Övergripande information om hur vårt arbete fortlöper för att ge möjlighet till transparens och insyn.	<ul style="list-style-type: none"> • Nyhetsbrev • Webbplats • Konferens (ej aktuellt 2022) • Webbinarium

Beslutsfattare

Typ av kommunikation	Kommunikationskanaler
Bedömningar, förslag och andra beslutsunderlag från rådet	<ul style="list-style-type: none"> • Riktade utskick till utvalda grupper via post och e-post • Pressmeddelanden och debattartiklar
Övergripande information om hur vårt arbete fortlöper för att ge möjlighet till transparens och insyn.	<ul style="list-style-type: none"> • Nyhetsbrev • Webbplats • Konferens (ej aktuellt 2022) • Webbinarium

Informationsförmedlare

Typ av kommunikation	Kommunikationskanaler
Förslag/bedömningar från rådet som vi vill få hjälp att sprida	<ul style="list-style-type: none"> • Riktade utskick via e-post
Information/marknadsföring av aktiviteter som rådet arrangerar (t.ex. konferens)	<ul style="list-style-type: none"> • Riktade utskick via e-post • Ev. annonser i utvalda medier/kanaler
Övergripande information om hur vårt arbete fortlöper för att ge möjlighet till transparens och insyn.	<ul style="list-style-type: none"> • Nyhetsbrev • Webbplats • Konferens (ej aktuellt 2022) • Webinarium

Påverkare

Typ av kommunikation	Kommunikationskanaler
Dialog och kunskapsinhämtning om specifika sakfrågor i rådets/rådskansliets löpande arbete.	<ul style="list-style-type: none"> • Digitala och fysiska möten • E-post • Enkäter • Intervjuer
Bedömningar/förslag från rådet	<ul style="list-style-type: none"> • Riktade utskick till utvalda grupper via post och e-post
Övergripande information om hur vårt arbete fortlöper för att ge möjlighet till transparens och insyn.	<ul style="list-style-type: none"> • Nyhetsbrev • Webbplats • Konferens (ej aktuellt 2022)